

Hem>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>Nationella specialdomstolar

Nationella specialdomstolar

Österrike

I följande avsnitt finns information om specialdomstolar på det civilrättsliga och det straffrättsliga området.

Specialdomstolar

I princip handlägger varje allmän domstol alla civilrättsliga och straffrättsliga mål som hänvisas till dess organisatoriska nivå (distriktsdomstol [*Bezirksgericht*] eller domstol i första eller andra instans).

De största österrikiska städerna har också specialiserade domstolar:

Fem i Wien, som handlägger tvistemål, brottmål, handelsrättsliga mål (två domstolar) respektive arbetsrättsliga mål och mål som rör social trygghet.

Två i Graz, som handlägger brottmål respektive övriga mål.

Till de **arbetsrättsliga målen** hör huvudsakligen civilrättsliga tvister med anknytning till anställningsförhållanden, som definieras i § 50 i lagen om arbets- och socialdomstolar [*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz*]. De omfattas av ett eget förfarande, där de normalt tillämpliga civilprocessbestämmelserna kompletteras av vissa särbestämmelser.

Första instans i arbetsrättsliga mål är regiondomstolarna [*Landesgerichte*], med undantag för Wien, där arbets- och socialdomstolen [*Arbeits- und Sozialgericht*] är första instans. Andra instans är överregiondomstolarna [*Oberlandsgerichte*] och som tredje instans fungerar högsta domstolen [*Oberster Gerichtshof*]. Målen prövas av avdelningar [*Senate*] inom den berörda domstolen, som består av en eller flera lagfarna domare [*Berufsrichter(innen)*] och två lekmannadomare [*Laienrichter(innen)*] från vardera arbetsgivar- och arbetstagar sidan.

Överklagandeförfarandet i arbetsrättsliga mål liknar överklagandeförfarandet i tvistemål, men har färre begränsningar. Rättsfrågor av principiell betydelse kan exempelvis prövas av Högsta domstolen [*Revision*], oavsett vilket belopp det gäller.

Handelsrättsliga mål är i huvudsak tvister där åtminstone en av parterna är näringsidkare, i enlighet med § 51 i lagen om domstolsbehörighet [*Jurisdiktionsnorm*]. De handläggs med få undantag som vanliga tvistemål. När ett handelsrättsligt mål prövas i en avdelning i en första- eller andrainstansdomstol biträds avdelningen av en lekmannadomare som företräder näringslivet (detta är inte fallet i högsta domstolen).

Kartellmål, så som avses i kartellagen [*Kartellgesetz*], prövas i överregiondomstolen i Wien, som fungerar som kartelldomstol [*Kartellgericht*] i första instans. Dess behörighet omfattar hela landet. Överklaganden av kartelldomstolens domar prövas i andra och sista instans av högsta domstolen, som fungerar som kartellöverdomstol [*Kartellobergericht*]. Beslut fattas av avdelningar, som i båda instanserna består av en eller flera lagfarna domare och två kvalificerade lekmannadomare. Den österrikiska federala näringslivskammaren [*Wirtschaftskammer Österreich*] och – med vissa undantag – den federala kammaren för arbetstagare och anställda [*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte*] väljer varsin lekmannadomare.

I (**domstolsärenden**) [*Verfahren außer Streitsachen*] beslutar domstolarna i en del civilrättsliga ärenden med vissa särdrag. Det kan gälla fastställande av förlikningar, förmyndarskaps- och vårdnadsärenden eller andra ärenden där det som regel inte råder tvist mellan två parter med motstående intressen.

Dessa följer ett förfarande som liknar det för frivillig rättsvård.

I allmänhet avgörs sådana ärenden först av distriktsdomstol, i andra instans av regiondomstol och i sista instans av högsta domstolen. I första instans prövas ärendena av en ensamdomare [*Einzelrichter(in)*] eller av en domstolstjänsteman med juridisk utbildning [*Rechtspfleger(in)*]. I andra och tredje instans avgörs de av avdelningar med tre eller fem lagfarna domare.

Även reglerna för överklagande är ungefär desamma som i tvistemål. Möjligheterna att överklaga till högre instans är dock inte lika begränsade. Det är dessutom tillåtet att i begränsad utsträckning åberopa nya omständigheter i andra instans.

Ärenden av detta slag är av mycket skiftande karaktär och därför gäller ofta specialregler för olika fall.

Förvaltningsdomstolar

Österrike har följande förvaltningsdomstolar:

Nio delstatsförvaltningsdomstolar [*Landesverwaltungsgerichte*] – en i varje delstat.

Två federala förvaltningsdomstolar: den federala förvaltningsdomstolen [*Bundesverwaltungsgericht*] och den federala finansdomstolen [*Bundesfinanzgericht*]. Högsta förvaltningsdomstolen [*Verwaltungsgerichtshof*].

Förvaltningsdomstolarna prövar framför allt överklaganden av domar och myndigheters förfarandefria förvaltningsåtgärder, samt passivitetstalan (*Säumnisbeschwerden*) mot myndigheter.

Den federala finansdomstolen prövar överklaganden som rör offentliga skatter och avgifter (med ett fåtal undantag) och straffrättsliga ärenden på skatteområdet, förutsatt att dessa ärenden handläggs direkt av de federala skattemyndigheterna. Den federala förvaltningsdomstolen prövar framför allt överklaganden av förvaltningsbeslut från federala myndigheter i samband med den direkta federala förvaltningen. Annars är det normalt delstatsförvaltningsdomstolarna som prövar överklaganden i förvaltningsärenden.

Förvaltningsdomstolarnas avgöranden kan under vissa omständigheter överklagas till **högsta förvaltningsdomstolen**. Förvaltningsdomstolen [*Verfassungsgerichtshof*] kan pröva mål som rör författningsstridighet, i synnerhet kränkningar av de grundläggande rättigheterna.

Andra specialdomstolar

Författningsdomstolen

Jämte högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen är författningsdomstolen den tredje av Österrikes högsta domstolar. Precis som de två andra högsta domstolarna ligger författningsdomstolen i Wien och har behörighet över hela landet.

Författningsdomstolens främsta uppgift är att kontrollera överensstämmelsen med författningen och de grundläggande rättigheterna. Den ska på begäran särskilt granska att följande lagar, författningar och domar överensstämmer med författningen:

Förbunds lagar och delstatslagar.

Myndighetsförordningar.

Förvaltningsdomstolarnas domar.

Författningsdomstolen har vid behov rätt att upphäva sådana åtgärder.

Till skillnad från domare vid andra domstolar är domarna vid författningsdomstolen inte yrkesdomare, utan så kallade hedersdomare [*Honoratiorenrichter(innen)*]. Dessa måste vara framstående personer som redan har en framgångsrik juridisk karriär i en annan ställning bakom sig. De flesta av dem utövar sitt

ämbete på deltid, och kan ha ett annat arbete vid sidan av (som exempelvis domare eller universitetslärare, men inte som statstjänsteman, eftersom dessa måste befrias från sina officiella åtaganden). Författningsdomstolen sammanträder vanligtvis fyra gånger om året.

Rättsdatabaser

På webbplatsen för [Österrikes justitieministerium](#) finns allmän information om det österrikiska rättssystemet.

Är tillgången till databasen kostnadsfri?

Ja.

Länkar

[Domstolarnas behörighet – Österrike](#)

Senaste uppdatering: 31/12/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.